

UDRUGA PROIZVOĐAČA AGRUMA I POVRĆA 'NERETVANSKA MLADEŽ',

Stanka Parmaća 10, 20355 OPUZEN, OIB: 53637664810

IBAN: HR7123400091110980885

neretvanskamladez@gmail.com

U Opuzenu, 16.01.2023.

Potaknuti člankom o neadekvatnom zbrinjavanju neprodanih – odbačenih plodova mandarina, želimo se osvrnuti na ovaj trajni problem proizvođača mandarina, ali i šire zajednice.

Poznato je da je *Ceratitis capitata*, Sredozemna voćna muha karantenski štetnik većeg broja kultura, a između njih za naše područje najznačajnije štete pravi na mandarinama. Odrasla muha leže jaja u plod zrelih, žutih plodova, uzrokujući propadanje ploda.

U početnom periodu, dok se mandarine beru u fazi tehnološke zrelosti, zaraza je minimalna ili je uopće nema. U periodu kada mandarina fiziološki dozrije, zaraza je primjetnija, posebno u toplim jesenima.

S obzirom da prema dostupnim informacijama, Ministarstvo poljoprivrede i HAPIH nisu uspjeli osigurati daljnje provođenje suzbijanja *Ceratitis capitata* primjenom SIT tehnike, koja je posljednjih skoro 20 godina davala uspješne rezultate u suzbijanju, na način da su se biološkim načinom suzbijanja ispuštali sterilni mužjaci u prirodu, smatramo vrlo bitnim i potrebnim što prije razraditi i implementirati alternativne načine suzbijanja ovoga štetnika. To podrazumijeva snažno uključivanje Ministarstva poljoprivrede, HAPIH-a, JLS i Županije te proizvođača.

U cijelom procesu, najvažnija je cjelovita i pravovremena berba mandarina. Iz rane prošlosti znamo, da u vrijeme dok je na snazi bila mjera povlačenja sa tržišta za slobodnu distribuciju, nije ostajalo neobrane mandarine, ili je ostajalo minimalno. Nikome od proizvođača nije u interesu ne obrati i ne prodati mandarine. Kako bi to uspjeli potrebno je osigurati određene mjere, koje za cilj imaju cjelovitu i pravovremenu berbu:

1. Mjeru povlačenja sa tržišta za slobodnu distribuciju za 20% količina, koje obično ostanu neubrane
2. Uključiti mandarine u Program potpore za posebno osjetljive sektore i to preradu mandarina u sekundarne proizvode: sok, džem i sl.

3. Posebnim programom potpore proizvođače animirati na provođenje kvalitetnijih mjera sanitacije, uključujući opremanje potrebnim oruđima i financijsku nadoknadu.

Nadalje, potrebno je na umu imati i prijedlog nove direktive EU o održivoj upotrebi pesticida, koja u jednoj varijanti pretpostavlja potpunu zabranu upotrebe pesticida u tzv. 'posebnim područjima', a tu spada gotovo cijeli prostor doline Neretve.

Svi mi proizvođači u dolini Neretve smo za očuvanje okoliša, održivost iznimno bogate flore i faune ovoga područja, što smo kroz sve ove godine i pokazali, ali moramo imati na umu i minimalnu dohodovnost i minimalne uvjete za opstojnost života ljudi na ovome području.

Mandarina i cijela poljoprivreda doline Neretve je na žalost i dalje ostala na margini interesa svih donositelja odluka, a poljoprivredni proizvođači prepušteni sami sebi.

Od već permanentnog problema sa vodom za navodnjavanje, koji se i dalje gura pod tepih do trajnijeg rješenja raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem. Zašto je to tako i kakav je plan predviđen za područje doline Neretve, treba pitati sve one koji su za to zaduženi.

Nebriga i nezainteresiranost nadležnih za rješavanje svih nagomilanih problema i dalje traje.

S poštovanjem,

mr.sc. Željko Bjeliš, predsjednik